

СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА ВСС	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС 5778	08-04-2024

ДО
СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ
изпълняваща функциите на
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ, съгл. § 23,
ал.2 от ПЗР на ЗИД на КРБ

ОТГОВОРИ

от Иван Маринов

-кандидат за заемане на длъжността „административен ръководител – председател“ на Окръжен съд- Хасково

ОТНОСНО: Поставени въпроси от „Български институт за правни инициативи“- гр.София, публикувани на интернет-страницата на ВСС

Въпроси към всички кандидати:

1. Какво е Вашето мнение за промените в Конституцията на Република България, отнасящи се до съдебната власт, обн. в ДВ бр.106 от 22.12.2023г.?

Отговор: Както и преди съм изразявал становището си, промени в Конституцията не са универсалният отговор за разрешаване на проблемите в съдебната власт. Тези промени се следват и от промени в множество закони, в т.ч. ЗСВ. Въпреки разнопосочните мнения на експерти, неправителствени организации и от магистратските среди, съм на становище, че следваше всички изменения в основния закон да бъдат подложени на широко обществено обсъждане, защото касаят самото устройство и функциониране на съдебната власт, което предполага устойчивост на измененията във времето.

Относно залегналите във въпроса конкретни промени в Конституцията на Република България, отнасящи се до съдебната власт, определено смятам, че са в положителна насока и ще допринесат за независимостта на съдилищата. Като положителни отчитам измененията, касаещи разделянето на Висш съдебен съвет – на ВСС и ВПС, доколкото считам за редно въпросите, касаещи съдиите и съдилищата, в това число кадровите такива, да се решават без намеса на прокурори. Подкрепям и промяната в състава на ВСС мнозинството от членовете да се избират от професионалната квота.

2. В преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на КРБ (ДВ, бр. 106 от 2023г.) е посочено, че „§23. (1) Изборните членове на Висшия съдебен съвети на Висшия прокурорски съвет се избират в срок от три месеца след влизане в сила на законите, които се отнасят до прилагането на чл.129- чл.130б." По какъв начин трябва да се проведе този избор, според Вас, за да се избегне усещането за манипулации на вота?

Отговор: Личното ми становище е, че следва да се процедира както досега- гласуване с хартиени бюлетини и по електронен път. Опасенията, както моите, така и на колеги, се отнасят до краткия срок за провеждане на избора от влизане в сила на ЗСВ. В 3-месечния срок е почти невъзможно да се разработи изцяло нова система за електронно гласуване, същата да се тества, да се съгласува и да се внедри за предстоящите избори, а мнението ми за този вариант за гласуване е, че не на последно място, спестява и значително време и средства. Прибързаното внедряване на нова система за гласуване отново би довело до недоверие във вота и би се използвало за атакуване на крайните резултати. Все по-често се изразява мнение на колеги, което напълно споделям, че е разумен предложения вариант гласуването да се извърши с хартиена бюлетина при създаване на СИК към всеки окръжен съд. Разбира се за софийските съдилища следва да се предвидят повече от една СИК. Това би улеснило колегите от съответния съдебен район да упражнят безпроблемно правото си на глас. Според мен по-добър е варианта с гласуване в поредни работни дни, с оглед съдебните заседания, в които участват съдиите. Колкото по-широко е участието на магистратите в изборния процес, толкова е по-убедителен, справедлив и обективен направеният избор.

3. На 11.10.2022г. СК на ВСС взе решение да не прилага нито един от 4-те разработени модела за реформа на съдебната карта. Какво е Вашето мнение по въпроса? Смятате ли, че концепцията за общностния съд с по-висока ангажираност на съдиите в живота на дадена общност може да бъде алтернатива на преформатиране на съдебната карта?

Отговор: Разработените модели бяха една много добра стъпка към утвърждаване на разбирането, че съдебната система се нуждае от реформа. Сред разработените модели имаше много добри идеи, които даваха отговор на голяма част от наболелите проблеми. Виждането ми е, че занаяпред тези идеи ще се изчистят, конкретизират, ще се подложат на широко обществено обсъждане и приложат.

Има достатъчно натрупани проблеми, които налагат да има реална реформа. Дали ще е под формата на Модел 2, Модел 4 или някакъв друг вариант, промяната е въпрос на време и колкото по-скоро бъде приложена

при ясни цели, които трябва да бъдат постигнати, толкова по-скоро ще заработи съдебната система адекватно на очакванията.

Целта на концепцията за общностния съд е да се оказва подкрепа върху определени уязвими групи (напр. лечение на наркозависими лица, подпомагане на малолетни и непълнолетни с криминални прояви, жертви на домашно насилие и др.), но същата не може да бъде приложена директно в условията на правосъдната система в страната ни, в частност да се осъществява от съдии, без да са извършени необходимите законодателни изменения. Следва да се има предвид, че част от дейностите за подкрепа, предприемане на различни мероприятия и мерки, към настоящия момент се осъществяват от органи в системата на изпълнителната власт (Агенция за закрила на детето; МКБППМН, пробационни служби, Експертен съвет по лечение на зависимости към МЗ и др.) и в тази връзка подходът към такъв вид евентуална промяна следва да е внимателно анализиран.

4. Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (от нормативен и организационен характер) за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.

Отговор: В разработените модели за реформа на съдебната карта бяха предложени много добри идеи, даващи отговор точно на проблемите с неравномерното натоварване. Това е и един от най-съществените проблеми не само към настоящия момент. Неравномерното натоварване се отразява върху подготовката на делата, върху разнопосочната съдебна практика, върху качеството и сročността на постановените съдебните актове. На първо място, следва да бъде разрешен именно този проблем и то не с увеличаване на щатове за съдии. Бюджетът на съдебната власт надхвърли 1 милиард лева, а по брой съдии на глава от населението сме на водещите места в държавите от ЕС. Въвеждането на диференцираните процедури по НПК несъмнено доведоха до по-бързо правораздаване и приключване в кратки срокове на наказателните производства. Вярвам, че медиацията, като извънсъдебен способ за разрешаване на спорове, както и реформата, касаеща заповедните производства ще се отрази положително и ще окаже влияние върху натовареността в отделните органи на съдебна власт. От години има предложения за законодателни промени от страна на съдиите, изложени и в Годишните доклади за дейността им, които също биха допринесли до намаляване натовареността.

Вариантите за мерки от организационен характер за преодоляване на неравномерна натовареност са минимални и не толкова ефективни, но понякога наложителни.

5. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им, Какво е Вашето мнение по въпроса- смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?

Отговор: Разликата в размера на възнагражденията между инстанциите ще придобива все по-голяма актуалност. Разлика определено трябва да има, но е редно тази разлика да не се увеличава с всяка изминала година. При липса на възможности за кариерно израстване на магистратите, пред множеството от тях вероятността да навършат пенсионна възраст на районно или на окръжно ниво е единствената реална възможност. А това са магистрати с дългогодишен опит, не по-малък от този на магистратите от по-горните нива, и това, че не са получили шанс за кариерно израстване не следва да е в ущърб на самия магистрат и по отношение на заплащането. Становището ми е, че следва да има законова регламентация на критериите за определяне размера на магистратските възнаграждения на всяко едно ниво, без възможност да се увеличава разликата между отделните нива с всяка изминала година.

5. Какво е Вашето мнение за Единната информационна система на съдилищата?

6.

Отговор: Необходим е единен информационен продукт за съдилищата и положителните страни на ЕИСС вече са видими. Първоначалното внедряване на системата доведе до затруднения в работата както на съдиите, така и на съдебните служители, но това се дължеше на липсата на първоначално обучение. Напрежението и практическите проблеми в работата с ЕИСС с всеки изминал ден намалява. Това се дължи на ежедневното надграждане и отстраняване на несъответствията в продукта, както и усилията да се улесни работата със системата.

7. От 01.07.2024г. се очаква да влязат в сила промените в Закона за медиацията и в ГПК, с които се въвежда задължение за провеждане на процедурата по медиация по някои видове дела. В края на миналата година ВСС прие и релевантните подзаконови нормативни актове. Какво е мнението Ви за задължителното препращане към медиация по висящи съдебни дела?

Отговор: Медиацията е способ за разрешаване на спорове, който се използва в множество държави, като резултатите и ползите от прилагането

на този способ са видими и могат да се проследят. Според мен, правилно задължителният характер на медиацията е насочен към конкретно определени иски, като не следва да се пренебрегва варианта на прилагането ѝ и по вече образувани съдебни производства. Следва да се изчака решението на Конституционния съд по този въпрос, като при произнасяне в насока въвеждане на този способ, смятам, че замисълът за въвеждането на задължителна медиация по определен вид дела, при добре изпълнено прилагане би улеснил и разтоварил в немалка степен съдилищата. За да се отчетат всички положителни страни на медиацията е необходимо време, както за всяко нововъведение. Не е без значение и доверието на обществото и в частност на страните в тези производства, които също трябва да убедят в ползите и да имат доверие в този извънсъдебен способ за разрешаване на спорове, за което също ще е необходимо време.

8. През 2016г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Вече изминаха повече от 7 години от действието на тези текстове. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика? Как се реализира съдийското самоуправление съда, в който правораздавате?

Отговор: В районния съд, на който 11г. съм бил административен ръководител, бях въвел принципа на обсъждане на проблеми, свързани с организацията на работа на съда, на отделните служби, на съдебните служители или на съдиите, да се обсъжда от всички съдии, а не да се решават еднолично от председателя на съда, дори преди нормативно да е закрепено като правомощие в ЗСВ. Резултатите определено бяха положителни. Този принцип обаче може да се наложи при наличие на чувство за съпричастност към проблемите, на колективизъм и колегиалност, в противен случай резултатите не биха били положителни. Дори и след обсъждане с колегите и съдебните служители на конкретни проблеми, за да се чуе мнението им, винаги има въпроси, които са компетенциите на административният ръководител на един съд и той следва да ги решава еднолично, доколкото отговорността за управлението и организацията на работа на съда носи ръководителят, а не общото събрание на съдиите. Наред с това, смятам, че не следва съдийското самоуправление да бъде безгранично разширявано, доколкото вече би се наблюдавал и отрицателен ефект- а именно самокапсулирането и колективната безотговорност, което от своя страна би довело до невъзможност да се осъществи контрол, което не е в интерес нито на съдебната система, нито на обществото.

9. Вече няма общ Кодекс за етично поведение на българските магистрати. До какво смятате, че ще доведе разделянето на двата отделни етични кодекса?

Отговор: Не смятам, че едно такова разделение би допринесло в значителна степен за разрешаване проблемите в съдебната система като цяло. Самото кодифициране на материята е постигнат напредък в тази област. По-ефективен би бил вариантът за усъвършенстване на контрола по спазването на Кодекса и ефективността на предприетите мерки.

ВЪПРОСИ КЪМ ИВАН МАРИНОВ:

10. Според Вашата биография Вие сте бил два мандата председател на РС- Димитровград, а след това съдия в РС- Хасково едва от пет месеца. Какво Ви кара да смятате, че бихте имали подкрепата на съдиите от ОС-Хасково, ако бъдете избран за председател на съда?

Отговор: Въпреки, че съм кандидат от по-долно ниво в съдебната система, на проведеното общо събрание в ОС-Хасково на 25.03.2024г. получих подкрепата на почти половината от гласовете, които получи кандидатът на съда. Смея да твърдя, че съм диалогичен, балансиран и уравновесен, и при гласувано доверие да заема тази длъжност, в течение на времето ще убедя и останалите колеги в това. До този момент не съм работил в колектив, в който да не успея да заслужи доверието на колегите си.

11. На стр. 11 от Вашата концепция сочите: *„Броят на несвършените дела в края на отчетния период е значително увеличен през последните две години, в сравнение с предходните години“*. Имате ли обяснение на какво се дължи това?

Отговор: Концепцията е изготвяна при използване на статистическите данни от Годишния доклад за дейността на Окръжен съд-Хасково за 2022 година. През 2023г. се наблюдава значителен спад на несвършените в края на отчетния период дела, като една от причините е приключилите над 300 граждански дела по искиви молби на служители на МВР, с които се претендира изплащане на допълнително възнаграждение за положен извънреден труд. Т.е. причините не следва да се търсят единствено в работата на съдиите, доколкото е налице и значителен обем от обективни фактори, които влияят на тези статистически данни.

12. На стр. 24 от концепцията Ви казвате: *„Процесът на възстановяване на доверието на обществото е свързан с промяна в*

комуникационния модел на органите на съдебната власт". Бихте ли дали подробности, според Вас, в какво би следвало да се изразява тази промяна?

Отговор: Отвореност към обществото и към медиите, при спазване независимостта и безпристрастието при вземане на решения, без да има поддаване на външен натиск. Становището ми е, че следва да се повиши отразяването на дейността на съдилищата в медиите, като това е един от начините за информираност и изграждане на обективна представа сред обществото за съдебната система като цяло. Това отразяване следва да е премерено увеличено, без да се допуска предозиране, като следва да се извърши с помощта на служителите „връзки с обществеността“. Отразяването на важни за обществото въпроси, не само свързани с конкретни дела, би допринесло в значителна степен за повишаване на доверието в съдебната система.

13. На стр. 38 от концепцията Ви сочите: *„При наличието на пречки, които могат да се предотвратят- като забавяне, несвоевременен отказ на назначени вещи лица, тяхното неявяване в с.з., искания за отлагане на съдебното заседание поради незначителни или неподкрепени с доказателства причини, следва да се вземат мерки от административния ръководител за избягването им".* Бихте ли доразвили идеята си как би могло да стане това във всяка от посочените хипотези?

Отговор: Както адвокатите, така и част от вещите лица имат създадени организации със съответни органи, като при необходимост могат да бъдат проведени разговори от административния ръководител на съда с представителите на съответните органи или със съответното вещо лице, да се съобщи за конкретните проблеми и да се обсъдят варианти за избягването им.

Ivan
Оставам с уважение, Statev
Marinov
Иван МАРИНОВ